

UTVIKLINGSPOLITISK PLATTFORM

**Innstilling til landsmøtet, som vedtatt av Grønn Ungdoms landsstyre
30. september - 2. oktober 2016**

Verden er skikkelig urettferdig. De rike landene i verden forsyner seg med stadig mer av verdens ressurser. Klimaendringer, i hovedsak forårsaket av verdens rikeste, rammer de fattigste hardest. Nye handelsavtaler blir inngått bak ryggen på land i det globale Sør, penger plassert i skatteparadis forhindrer bærekraftig utvikling og folk får ikke tak i livsviktige medisiner fordi de er for dyre.

Urettferdigheten er strukturell, og må motvirkes med kraftfull politikk. For å bidra til å avskaffe fattigdom og sikre alle mennesker muligheten til å leve gode liv, og for at vi skal nå FNs bærekraftsmål, må Norge føre en rettferdig og langsiktig utviklingspolitikk, som myndiggjør land i Sør og tar vare på ressursgrunnlaget.

Grønn Ungdom vil:

1. At bistand - unntatt akutt nødhjelp - på sikt skal fases ut. I mellomtiden må det føres en offensiv bistandspolitikk basert på faglige vurderinger, tilstedeværelse og lokal medbestemmelse. Norsk utviklingspolitikk skal primært fremme interessene til utviklingsland, ikke norske utenrikspolitiske interesser. Bistand er kun et middel for å fremme utvikling, ikke et mål i seg selv.

1.1. Ha en egen utviklingsminister, i tillegg til utenriksministeren.

1.2. Sikre en opplyst og fordomsfri utviklingsdebatt i Norge, blant annet ved å garantere for infostøtten og styrke Norad som fagdirektorat.

- 1.3. At regjeringen legger frem en stortingsmelding om global ulikhet.
- 1.4. Holde nivået på bistandsbudsjettet på minst 1,2 prosent av bruttonasjonalinntekt (BNI), men innrette bistanden mot færre, avgrensede satsningsområder for å bruke pengene mer effektivt. I tillegg skal man gi 1,2 prosent av BNI til klimatiltak i det globale sør og investere i energi, infrastruktur og klimatilpasning i klimasårbare land.
- 1.5. Ikke kun gi bistand til utvalgte land hvor Norge har egne interesser. Bistand skal gis der det er størst behov.
- 1.6. Satse på kunnskap, medvirkning, demokrati og myndiggjøring av sivilsamfunn ved å stille krav til land som mottar norsk bistand. Lokalbefolkning og folkevalgte må få mer innsyn og medbestemmelse i hvordan bistanden i landet deres brukes.
- 1.7. Satse på kapasitetsbygging, bl.a. ved å styrke programmer som "Skatt for utvikling", for slik å bidra til å bygge opp robuste skattemyndigheter i land som behøver bistand.
- 1.8. Satse på utdanning, og bidra til å begrense hjerneflukt fra utviklingsland til industrialiserte land, bl.a. ved å øke kvoten for antall studenter fra lav- og mellominntektsland som får ta utdanning i Norge, på vilkår av at de reiser tilbake til hjemlandet etter fullført utdannelse.
- 1.9. Satse på utdanning til kvinner, prevensjon og familieplanlegging for å fremme utvikling og individuell økonomisk trygghet.
- 1.10. Satse på helse, trygge sanitære forhold og ren vannforsyning. Norge må lage en opptrappingsplan for innsats mot mødredødelighet, og støtte initiativer som Health Impact Fund for å sikre alle tilgang til nødvendige medisiner.
- 1.11. Støtte nye bedrifter som har som prinsipp å gjennomføre etisk og bærekraftig handel.
- 1.12. Målrette ti prosent av de humanitære midlene til lokal humanitær responskapasitet og beredskap, for å redusere sårbarhet overfor nye kriser.

2. Arbeide for en mer rettferdig og etisk handelspolitikk. Dette krever blant annet en åpen og demokratisk internasjonal organisasjon som regulerer handel på tvers av landegrensener, uten at all makt automatisk havner hos de rikeste. Norge må jobbe for at forhandlinger skal skje multilateralt, slik at plurilaterale eller bilaterale forhandlinger ikke brukes til å presse gjennom ufrivillig liberalisering av handelspolitikken i

utviklingsland.

- 2.1. Styrke utviklingslandenes sanksjonsmuligheter i Verdens handelsorganisasjon (WTO).
- 2.2. At handelsavtaler primært skal forhandles frem multilateralt gjennom WTO.
- 2.3. Sørge for grundige høringsrunder og konsekvensutredninger før eventuelle inngåelser av bilaterale handelsavtaler.
- 2.4. Lempe på kravet om irreversibilitet i avtalen om handel med tjenester (GATS) i WTO, ved å innføre en tidsbegrensning på fri konkurranse på tvers av landegrenser. Slik vil avgjørelser om privatisering og liberalisering av tjenestesektoren som hovedregel tas på demokratisk vis i de enkelte land.
- 2.5. Flytte TISA-forhandlingene inn i WTO, slik at alle stater som blir rammet av avtalen har en reell mulighet til å påvirke hvordan den ser ut.
- 2.6. Fortsette arbeidet for en internasjonal, uavhengig mekanisme for behandling av illegitim og ubetalbar gjeld, og for et bindende internasjonalt regelverk for ansvarlig långivning.
- 2.7. Støtte opp om sertifiseringsordninger som Fairtrade, og jobbe for at Norge blir et Fairtrade-land.
- 2.8. Stille strengere krav til menneskerettigheter og arbeidsforhold hos leverandører som leverer varer og tjenester til offentlig sektor.
- 2.9. Videreføre Norges aktive deltagelse i ILO, og jobbe for at norske selskaper har dialog med arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner i utviklingsland.
- 2.10. Opprette en etikklov som gir organisasjoner og forbrukere rett til informasjon om arbeidsforholdene varer har blitt produsert under.
- 2.11. Opprette en merkeordning der alle varer skal merkes med enten "etisk og bærekraftig" eller "ikke etisk og bærekraftig" om de ikke når kravene for merking.
- 2.12. At det norske oljefondet skal gjøre investeringer i tråd med de etiske retningslinjene vedtatt i resolusjonen om etisk oljefond.
- 2.13. Utrede muligheten for en progressiv toll med den hensikt å fremme utvikling i det Globale Sør.

3. Bekjempe kapitalflukt og internasjonale skatteparadiser.

- 3.1. At Stortinget må utvide "Land for land"-loven av 2014 til å gjelde rapportering for alle land og for alle bransjer.
- 3.2. Innføre en offentlighetsplikt i lovs form: "Land-for-land"-rapporter skal være offentlig tilgjengelige og kriteriene skal spesifiseres til å være omfattet av "land-for-land"-rapporteringsforpliktelse. Disse skal kunne etterprøves og manglende etterlevelse skal sanksjoneres.
- 3.3. Innføre et offentlig eierskapsregister som inkluderer eiere av både norske og utenlandske selskap.
- 3.4. Innføre en lov mot at gribbefond kan kjøpe statsgjeld i utviklingsland.
- 3.5. Jobbe for opprettelsen av et internasjonalt regelverk som hindrer gribbefondenes opptreden.
- 3.6. At de etiske retningslinjene for Oljefondets investeringer også skal gjelde investeringer i statsobligasjoner og i fondene Oljefondet investerer i.
- 3.7. Det skal utvikles felles etiske retningslinjer for offentlige investeringer i Norge.
- 3.8. Øke investeringene i utviklingsland
- 3.9. Stimulere til økte norske investeringer i utviklingsland, særlig innen fornybar energi.
- 3.10. Øke andelen av Oljefondet som investeres i land i det Globale Sør.